

ня викладачем економічно маркованих лексичних мовних одиниць. Він уявляє собою той обов'язковий лексичний мінімум економічної лексики, який надається студенту перед вивченням кожної економічної теми. За таких умов студент чітко усвідомлює, що від нього вимагається, тобто спрацьовує саме пізнавальний мотив.

Н. І. Орлова, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕВ

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПРИЙОМІВ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ ГРАМАТИЦІ

Значення навчання англійській граматиці визначається тим, що граматика в силу узагальнюючих законів полегшує шлях оволодіння мовою.

Оволодіння граматичним складом мови в тому чи іншому обсязі забезпечує вислів думок в усній та письмовій формах і розуміння їх на слух чи при читанні.

В кінці 20 століття відбулась «революція» у методах викладання англійської мови. Функції викладача в освітньому процесі значно змінились. На зміну викладачу-ментору прийшов викладач-спостерігач, посередник, керуючий. Викладач є організатором групової взаємодії (ідеальним колективом для вивчення іноземної мови вважається група з 10—15 осіб, оскільки саме така кількість людей може спілкуватись між собою з максимальним ефектом і користю).

Психологічний фактор вивчення іноземних мов висувається на лідируючі позиції. Автентичність спілкування, зважені вимоги і претензії, взаємовигідність, повага свободи інших людей — ось набір правил побудови конструктивних рішень у системі «викладач — учень». Викладач тепер не є обмеженим у виборі методів і прийомів навчання — від ігор та тренінгів до синхронного перекладу; в організації занять; у виборі підручників і навчальних посібників — від широкого спектру вітчизняних видань до продукції Оксфорду, Кембриджу, Гарварду тощо.

В своїй роботі викладач може використовувати різні методи і прийоми за вибором, для того, щоб краще донести до студентів

граматичний матеріал, допомогти оволодіти їм при допомозі різнобічних за своїм характером вправ. Вправи повинні бути підібрані таким чином, щоб студент міг розвивати своє мислення, вчитись використовувати граматичні конструкції в розмовній мові і пізнавати нову лексику (частіше всього по економіці).

Класична чи фундаментальна методика допомагає нам співставляти дві мовні системи, порівнювати конструкції, краще доносити інформацію, пояснювати граматичні правила, попереджувати можливі помилки. Але поруч з цією методикою, яка залишається все ж таки основною в нашій роботі, використовується і комунікативний підхід. Комунікативний підхід покликаний, в першу чергу, зняти страх перед спілкуванням. Він орієнтований на розвиток не тільки мовних знань, але, також, креативності і загального світогляду студентів. Для досягнення цих цілей підбираються ігрові ситуації, вправи для роботи з партнером, завдання на пошук помилок, порівняння і зіставлення, що підключають не тільки пам'ять, але й логічне вміння мислити аналітично і образно, тобто, в центр ставиться індивідуальний підхід. Іноді в роботі приходиться застосовувати і інтенсивну методику, коли потрібно зробити огляд пройденого матеріалу, заповнити прошарки в знаннях деяких студентів. Тут на допомогу приходять таблиці, моделі, стійкі кліше та вирази.

Один з самих серйозних і всеохоплюючих методів навчання іноземним мовам — лінгвосоціокультурний, передбачаючий апеляцію до такого контексту, як соціальне та культурне середовище. Прихильники цього методу твердо переконані, що мова втрачає життя, коли викладачі і студенти ставлять за мету оволодіти лише «безжиттєвими» лексико-граматичними формами. Це підтверджують наші мовні помилки. Наприклад, граматично правильний вислів: «The Queen and her relatives» британець зрозуміє з труднощами, так як потрібно сказати «The Royal Family». Не можна сказати — «Які питання вас цікавлять?» — «What problems are you interested in?», так як англійське слово problem має негативний відтінок. Правильніше це буде звучати «What issues are you interested in?». Можна ще навести багато подібних прикладів. Лінгвосоціокультурний метод приймає до розрахунку той простий факт, що більша частина граматичних і лексичних помилок відбувається під впливом рідної мови, і тільки менша частина криється всередині того, що вивчається. Лінгвосоціокультурний метод поєднує мовні структури (граматику, лексику і т. д.) з немовними факторами. Тому, використовуючи цей підхід, ми повинні відноситись до мови, як до дзеркала, в якому

відображаються географія, історія народу, традиції, побут, повсякденна поведінка, творчість.

Для перевірки і атестації вже наявних знань викладачем розробляються тести різних рівнів. Тестові методики не служать для вивчення мови, вони допомагають студенту краще уявити себе на іспиті, спонукають його до повторення розділів граматики і лексики, орієнтують на конкретні форми роботи.

Тільки комплексний підхід у вивченні граматики мови і всієї мови в цілому дозволяє виробити у студентів необхідні для вільного володіння вміння грамотно говорити, сприймати іноземну мову на слух, розуміти граматичні структури, читати, писати, мати багатий словниковий запас і гарну вимову.

Е. О. Остапенко, викладач,
Л. П. Харченко, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ

ВИХОВАННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Проблема виховання морально-етичних норм як фактор розвитку особистості ґрунтується на перетині наук. Без звернення до педагогіки та психології неможливо детально розібратися в моральному світі людської особистості, виявити мотиви тих, чи інших вчинків. Моральні норми спираються на авторитет суспільної думки і на моральні переконання окремої людини, як наслідок — мораль є соціальним феноменом, продуктом соціального буття, розвитку, що визначається соціальними умовами. Зазначимо, що в період активної співпраці учня з педагогом, спочатку в загальноосвітній школі, потім у вищих навчальних закладах, відбувається становлення учня як особистості. Від успішної співпраці викладачів залежить міцність фундаменту, що закладається для виховання всебічно-розвиненої особистості.

Педагоги впливають на формування особистості нового покоління через свій предмет та прикладом своєї поведінки. В даному випадку нас, як філологів, насамперед цікавить курс іноземної мови, основне завдання, якого, на наш погляд, полягає в тому, щоб сформувані в учнів уміння аналізувати й узагальнювати властивості мови як засобу спілкування і тим самим створити пе-